

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Telecommarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 30 januari 2013

Betreft uitkomst verkenning voor- en nadelen van het opknippen van kavel A7

Geachte Voorzitter,

Tijdens het AO Telecom van 3 december 2012 heb ik toegezegd te kijken of het mogelijk is of het nog braakliggende kavel A7, bestemd voor landelijke commerciële radio, opgeknipt kan worden en wat de voor- en nadelen hiervan zijn. Middels deze brief informeer ik u over een en ander en over mijn keuze ten aanzien van de uitgifte van dit kavel.

Achtergrond uitgifte kavel A7.

In juni 2009 is in een brief aan uw kamer aangekondigd dat de vergunningen van zeven van de negen landelijke commerciële FM-vergunningen per september 2011 worden verlengd voor een periode van zes jaar met een verplichting tot digitalisering (Kamerstukken II 2008/09, 24 095, nr. 241). Deze aankondiging paste in een breder beleid dat is gericht op doelmatig (efficiënt en effectief) gebruik van de beschikbare frequentieruimte, bevordert de transitie naar digitale radio en stelt de behoefte van de luisteraar centraal.

Voor de destijds nog braakliggende kavels A7 en A8 is in de zomer van 2011 een uitgifteprocedure gevoerd. De vergunning voor kavel A8 is tijdens deze verdeelprocedure verleend, de vergunning voor kavel A7 is onverdeeld gebleven omdat geen van de aanvragers aan de gestelde voorwaarden voldeed. Kavel A7 is na de branden in de masten van Lopik en Smilde gedeeltelijk ingezet om de ontstane verzorgingsproblemen van publieke en commerciële omroepen te verminderen. Vanuit het oogpunt van doelmatig ethergebruik is het wenselijk om de kavel, inclusief verplichting tot digitalisering, alsnog uit te geven voor de resterende periode tot 1 september 2017 conform de uitgangspunten van het digitaliserings- en verlengingsbeleid.

Het opknippen van kavel A7 zou een wijziging betekenen in het tot op heden gevoerde uitgiftebeleid om de kavel in zijn geheel uit te geven. Daarvan kan naar mijn oordeel alleen sprake zijn als dit in het belang is van een doelmatig gebruik van het frequentiespectrum en indien er een duidelijke interesse is in de markt voor delen van de kavel die als gevolg van het opknippen ontstaan.

Ons kenmerk

DGETM-TM / 13005301

Voor- en nadelen van opknippen van kavel A7

Doelmatig frequentie gebruik

Het opknippen van kavel A7 is technisch mogelijk. Het huidige kavel heeft een demografisch bereik van 62%. Uit een analyse van Agentschap Telecom blijkt dat er bij het zo efficiënt mogelijk opknippen van de kavel vijf kleinere delen ontstaan. Deze delen verschillen in grootte en hebben een demografisch bereik dat uiteenloopt van ongeveer 0,7% tot 20%. Deze delen kunnen, zoals ik ook aangaf tijdens het AO van 3 december 2012, niet bij voorrang worden toegedeeld aan de huidige vergunninghouders. Ook nieuwkomers moeten bij een verdeling kunnen meedingen naar beschikbare frequentievergunningen. Dit betekent dat na splitsing van kavel A7 de delen door middel van (in beginsel) een veiling verdeeld worden. Als een huidige vergunninghouder een deelkavel zou verwerven, zou hij die kunnen 'plakken' aan zijn huidige kavel. Berekeningen laten zien dat een huidige vergunninghouder tot maximaal 15% aan demografisch bereik kan winnen.

Uit gesprekken met de markt is gebleken dat zowel huidige partijen als potentiële nieuwkomers, bovenstaande in overweging nemende, geen voorkeur hebben voor een dergelijke verdeling van een gesplitst kavel boven een verdeling van de kavel in zijn huidige vorm. Voor hen is bij splitsing onzeker welke netwerkverbetering voor hen resulteert, immers de uitkomst van een veiling is onbekend, en naar de mening van de vergunninghouders is de netwerkverbetering ook niet kosteneffectief. Een snelle uitrol van het netwerk voor digitale radio is in verhouding goedkoper en levert een grotere, landelijke dekking op.

Transitie naar digitale radio

Door de koppeling van de analoge vergunningen aan vergunningen voor digitale radio wordt de landelijke commerciële vergunninghouders de kans geboden om snel met digitale radio een landelijke dekking te realiseren. Zij exploiteren hiervoor samen één digitaal netwerk en dragen daarvoor ook gezamenlijk de kosten. Wanneer de kavel zoals voorgenomen in zijn geheel wordt uitgegeven neemt de nieuwe vergunninghouder hieraan deel en hij dient op twee kanalen met een landelijk bereik digitale radio uit te zenden. Wanneer de kavel in delen wordt uitgegeven kan de hiervoor geschetste koppeling met digitale radio niet worden gerealiseerd. Dat heeft dan financiële gevolgen voor de huidige deelnemers in het landelijke digitale netwerk. Daarnaast wordt het digitale aanbod voor de luisteraar kleiner dan voorzien omdat er één aanbieder van landelijke digitale radio minder zal zijn.

Behoefte luisteraar

Bij het opknippen van kavel A7 is er verder onzekerheid of alle delen ook daadwerkelijk worden verdeeld en bespeeld. Dat nadeel is er niet als kavel A7 in zijn geheel wordt uitgegeven. Daarnaast wordt er, in het geval de kavel in delen wordt uitgegeven, een landelijke commerciële radiozender aan het radiolandschap onttrokken. Dit komt de diversiteit van het radiolandschap niet ten goede.

Uitgifte kavel A7

Uit het voorgaande blijkt dat aan het opknippen van kavel A7 een aantal nadelen kleeft en feitelijk geen voordelen. Daarom kies ik er voor kavel A7 conform mijn eerdere voornemen in zijn geheel uit te geven. Hiermee wordt schaarse frequentieruimte opnieuw beschikbaar gesteld aan potentiële gegadigden en wordt het aanbod voor de luisteraar op zowel de analoge als digitale radio voor de luisteraar verder vergroot. Dit draagt naar mijn idee het meeste bij aan een doelmatig frequentiegebruik en een succesvolle transitie naar digitale radio.

Binnen enkele weken zal ik de regeling voor de uitgifte van kavel A7 vaststellen. Dan wordt het uitgifteproces gestart. Naar verwachting kan de nieuwe vergunninghouder nog voor de zomer van 2013 haar vergunning in gebruik nemen.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken